

Regeringens proposition

2000/2001:10

Finansiering av marknadskontroll av radio- och
teleterminalutrustning

Prop.
2000/2001:10

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 28 september 2000

Göran Persson

Mona Sahlin
(Näringsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att i lagen (2000:121) om radio- och teleterminalutrustning införs ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att föreskriva om avgifter och ersättningsskyldighet för tillsynsmyndighetens tillsyn enligt lagen.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:121) om radio- och teleterminalutrustning	4
3	Ärendet och dess beredning.....	5
4	Ändringar i lagen om radio- och teleterminalutrustning.....	6
Bilaga 1	Post- och telestyrelsens förslag	8
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanserna.....	16
Bilaga 3	Lagrådsremissens lagförslag.....	17
Bilaga 4	Lagrådets yttrande.....	18
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 28 september 2000.		19
Rättsdatablad.....		20

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2000/2001:10

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2000:121) om radio- och teleterminalutrustning.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:121) om radio- och teleterminalutrustning

Prop. 2000/2001:10

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2000:121) om radio- och teleterminalutrustning

dels att 9 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 10 a §, samt närmast före 10 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

Tillsynsmyndigheten har rätt att när det behövs för tillsynen

1. på begäran få upplysningar och ta del av handlingar,
2. få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen, dock inte bostäder, och

3. hos den som tillverkar, till Sverige för in, saluför eller hyr ut utrustning få tillgång till denna för kontroll.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om ersättning till den som tillhandahåller tillsynsmyndigheten den utrustning som skall kontrolleras och om skyldighet att ersätta myndighetens kostnader för kontrollen.

Myndigheten har rätt att få verkställighet hos kronofogdemyndigheten av beslut som gäller åtgärder enligt första stycket. Därvid får beslutet verkställas enligt utsökningsbalken.

Tillsynsmyndigheten har rätt att få verkställighet hos kronofogdemyndigheten av beslut som gäller åtgärder enligt första stycket. Därvid får beslutet verkställas enligt utsökningsbalken.

Avgifter

10 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för den som bedriver verksamhet som är anmäld enligt 5 § telelagen (1993:597) eller har tillstånd enligt 3 § lagen (1993:599) om radiokommunikation att betala avgift för tillsynsmyndighetens tillsyn enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

Genom bl.a. lagen (2000:121) om radio- och teleterminalutrustning, som trädde i kraft den 8 april 2000, har Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/5/EG av den 9 mars 1999 om radioutrustning och teleterminalutrustning och om ömsesidigt erkännande av utrustningens överensstämmelse genomförts i svensk lagstiftning. Lagen innehåller grundläggande bestämmelser om vad som gäller för att utrustning skall få släppas ut på marknaden och tas i bruk, bemyndiganden att meddela närmare föreskrifter om detta och vissa bestämmelser om tillsyn, tvångsmedel, straff m.m. I lagen har tillsynsmyndighetens befogenheter reglerats på ett sådant sätt att den effektivt kan uppfylla direktivets krav på marknadskontroll. I förordningen (2000:1214) om radio- och teleterminalutrustning anges att Post- och telestyrelsen skall utöva tillsyn enligt lagen, i den mån det inte ankommer på Elsäkerhetsverket att utöva tillsyn enligt förordningen (1993:1068) om elektrisk materiel.

I den proposition som föregick lagen (prop. 1999/2000:51) angavs att den myndighet som utses att ansvara för marknadskontrollen skulle ges i uppdrag att utreda hur denna bör finansieras. Post- och telestyrelsen har också efter ett sådant uppdrag kommit in med ett förslag till regeringen om ändringar i lagen som innebär att marknadskontrollen kan avgiftsfinansieras. Enligt förslaget, som finns i *bilaga 1*, bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att föreskriva om skyldighet för teleoperatörer och radioanvändare att betala avgift för att täcka kostnaderna för tillsynsmyndighetens verksamhet enligt lagen. Vidare föreslås ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om ersättning för tillhandahållna apparater och om skyldighet att ersätta en tillsynsmyndighets kostnader för kontroll.

Förslaget har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. Remissyttrandena och en sammanställning av dessa finns tillgängliga hos Näringsdepartementet (N1999/8450/ITFOU).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 14 september 2000 att inhämta lagrådets yttrande över det lagförslag som finns i *bilaga 3*. Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran. Yttrandet finns i *bilaga 4*. Efter lagrådsgranskningen har viss redaktionell ändring gjorts i lagtexten.

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall få föreskriva om skyldighet för teleoperatörer och radioanvändare att betala avgift för tillsynsmyndighetens tillsyn enligt lagen samt om skyldighet för den som tillverkar, till Sverige för in, saluför eller hyr ut utrustning att ersätta myndighetens kostnader för kontroll av utrustningen. Regeringen eller en myndighet skall vidare få meddela föreskrifter om ersättning till den som tillhandahåller tillsynsmyndigheten den utrustning som skall kontrolleras.

Post- och telestyrelsens förslag: Överensstämmer i sak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har invänt mot att marknadskontrollen avgiftsfinansieras. Några har dock motsatt sig att avgifterna skall belasta operatörerna och framfört att de i stället bör tas ut från tillverkarna och leverantörerna. Flera instanser har påpekat det angelägna i att leverantörer som sätter utrustning som visar sig inte uppfylla ställda krav på marknaden bör betala för de merkostnader detta orsakar.

Skälen för regeringens förslag: Lagen om radio- och teleterminalutrustning lagrådsgranskades. Den komplettering som nu är i fråga gäller ett bemyndigande för regeringen att föreskriva om avgifter som finansierar myndighetens verksamhet. Det till Lagrådet då remitterade förslaget innehöll ett förslag till sådant bemyndigande, som dock av Lagrådet bedömdes vara alltför allmänt hållet, eftersom det inte framgick vilka som skulle betala avgifterna, på vad de skulle beräknas eller hur stora avgifterna skulle vara. Bland annat kunde avgifterna komma att bestämmas på ett sådant sätt att de blir att hänföra till skatt, vilket omöjliggör normdelegation. Ett remitterat underlag som ger svar på dessa frågor finns nu.

Post- och telestyrelsens övriga tillsynsverksamhet är till allra största delen avgiftsfinansierad, vilket möjliggjorts genom motsvarande bemyndiganden i postlagen (1993:1684), telelagen (1993:597) och lagen (1993:599) om radiokommunikation. Myndigheten förfogar själv över de avgifter som den tar ut av operatörer inom sitt ansvarsområde.

Regeringen anser att också den marknadskontroll som följer av direktiv 1999/5/EG bör avgiftsfinansieras. Avgifterna skall anpassas till hur stora insatserna behöver vara och grundas på myndighetens självkostnader för verksamheten. Den motprestation som fås för avgiften är inte individuellt bestämd utan utgörs av en s.k. kollektiv motprestation – marknadskontrollen kommer dem som tillverkar, marknadsför eller använder utrustningen till godo.

Den nytta som marknadskontrollen medför kommer i hög grad teleoperatörerna och radioanvändarna till godo. Dessa ges genom en effektiv marknadskontroll möjlighet att bedriva sin verksamhet utan risk för skada eller störning på grund av undermålig utrustning. Till viss mindre del är också myndighetens tillsynsverksamhet direkt inriktad på användarna,

eftersom regelverket innehåller bestämmelser som reglerar operatörernas användning av utrustningen. Det är därför befogat att belasta det kollektivet med avgifterna, vilket också torde utgöra det mest kostnads-effektiva sättet att ta ut avgifterna. Här kan jämföras med den elsäkerhetsavgift som enligt förordningen (1995:1296) om vissa avgifter på elområdet debiteras abonnenter för att finansiera statlig elsäkerhetsverksamhet.

Av direktiv 1999/5/EG följer att tillverkarna av radio- och teleterminalutrustning har ett tydligt ansvar för att utrustningen uppfyller ställda krav. Detta innebär i sin tur att varje seriös tillverkare har en kostnad för att kontrollera sina produkter – en felande tillverkare riskerar i värsta fall att utestängas från marknaden. Regeringen delar dock den uppfattning som flera remissinstanser och Post- och telestyrelsen framfört, att även den som tillverkar, till Sverige för in, saluför eller hyr ut utrustning skall kunna förpliktas att bidra till finansieringen av marknadskontrollen, särskilt beträffande produkter som vid kontroll visar sig inte uppfylla de ställda kraven. Lagen om radio- och teleterminalutrustning bör därför innehålla ett bemyndigande som möjliggör för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att föreskriva om skyldighet för dessa att ersätta tillsynsmyndighetens kostnader för kontroll. Också detta finner sin motsvarighet inom elområdet, se 12 kap. 5 § ellagen (1997:857) och 12 § förordningen (1993:1068) om elektrisk materiel. Lika som där bör förevarande lag även möjliggöra för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att föreskriva om ersättning till den som tillhandahåller myndigheten den utrustning som skall kontrolleras.

Den nu föreslagna avgiftskonstruktionen innebär att tillsynsverksamhet som rör radio- och teleterminalutrustning finansieras med dels ytterligare medel från operatörerna inom Post- och telestyrelsens verksamhetsområde, som till viss del berörs av regelverket, dels ersättning från dem som tillverkar, till Sverige för in, saluför eller hyr ut bristfällig utrustning. Ett system med generella avgifter från de sistnämnda förutsätter registrering av dessa och är inte förenligt med direktivet. Enligt regeringens mening utgör de valda avgifterna inte skatt varför de föreslagna bestämmelserna är en tillåten normdelegering.

Omfattningen av kontrollen bör givetvis anpassas till marknadens behov. Indikatorer på detta kan vara antalet klagomål på den svenska marknaden eller rapporter om kontrollinsatser i andra medlemsstater inom Europeiska unionen.

Post- och telestyrelsens förslag

Prop. 2000/2001:10
Bilaga 1

Bilaga 1 finns endast i den tryckta upplagan.

Förteckning över remissinstanserna

Prop. 2000/2001:10
Bilaga 2

Följande remissinstanser har beretts tillfälle att avge synpunkter på Post- och telestyrelsens promemoria Utformning och finansiering av marknadskontroll av radio- och teleterminalutrustning.

Justitiekanslern, Statskontoret, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll, Kommerskollegium, Ekonomistyrningsverket, Riksrevisionsverket, Konsumentverket, Konkurrensverket, Elsäkerhetsverket, Informationstekniska standardiseringen, IT-företagen, Mobilteleleverantörerna, Svensk Handel, Svenska Elektriska Kommissionen, Sveriges Industriförbund, Sveriges Kommunikations- och elektronikföretag, Euro-politan AB, Nokia Telecommunications AB, SEMKO AB, Telefonaktiebolaget LM Ericsson, Tele2 AB, Telia AB och Teracom AB.

Förslag till lag om ändring i lagen (2000:121) om radio- och teleterminalutrustning

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2000:121) om radio- och teleterminalutrustning

dels att 9 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall föras in en ny paragraf, 10 a §, samt närmast före 10 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

Tillsynsmyndigheten har rätt att när det behövs för tillsynen

1. på begäran få upplysningar och ta del av handlingar,
2. få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen, dock inte bostäder, och
3. hos den som tillverkar, till Sverige för in, saluför eller hyr ut utrustning få tillgång till denna för kontroll.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om ersättning till den som tillhandahåller tillsynsmyndigheten utrustning för kontroll och om skyldighet att ersätta myndighetens kostnader för kontrollen.

Myndigheten har rätt att få verkställighet hos kronofogdemyndigheten av beslut som gäller åtgärder enligt första stycket. Därvid får beslutet verkställas enligt utsökningsbalken.

Tillsynsmyndigheten har rätt att få verkställighet hos kronofogdemyndigheten av beslut som gäller åtgärder enligt första stycket. Därvid får beslutet verkställas enligt utsökningsbalken.

Avgifter

10 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för den som bedriver verksamhet som är anmäld enligt 5 § telelagen (1993:597) eller har tillstånd enligt 3 § lagen (1993:599) om radiokommunikation att betala avgift för tillsynsmyndighetens tillsyn enligt denna lag.

Lagrådets yttrande

Prop. 2000/2001:10
Bilaga 4

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2000-09-18.

Närvarande: f.d. justitierådet Staffan Vängby, justitierådet Leif Thorsson, regeringsrådet Rune Lavin.

Enligt en lagrådsremiss den 14 september 2000 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (2000:121) om radio- och teleterminalutrustning.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Jan Stålhandske.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 28 september 2000.

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Thalén, Winberg, Lindh, Sahlin, von Sydow, Östros, Engqvist, Rosengren, Larsson, Lejon, Lövdén och Ringholm.

Föredragande: statsrådet Sahlin

Regeringen beslutar proposition 2000/2001:10 Finansiering av marknadskontroll av radio- och teleterminalutrustning

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upp- häver eller upprepar ett normgivnings- bemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG- regler
Lag om ändring i lagen (2000:121) om radio- och teleterminalutrustning	9 och 10 §	399L0005